

Koalitsioonilepe 2025-2027

Downloaded 23.10.2025

Sisukord

5. Haridus ja teadus	3
5.1. Alusharidus	3
5.2. Üld- ja kutseharidus	4
5.3. Kõrgharidus ja teadus	7
5.4. Keelepoliitika	9
5.5. Noortepoliitika	10

5. Haridus ja teadus

Meie ühine eesmärk on kasvatada ühiskonnas nutikust ja konkurentsivõimet, et Eesti rahvas püsiks ja ühine jõukus kasvaks. Ainult nii saame tänase päeva heitlikes oludes kõikidele muutustele vastu astuda.

Igale Eesti lapsele peab olema kättesaadav hea eestikeelne haridus alates alusharidusest ning võimalus saada tema võimetele sobilikku põhikooli järgset haridust gümnaasiumis ja kutseõppes. Eesti majandus, avalik sektor ning kultuuri ja teaduse areng vajavad üha kvaliteetsemat haridust ja üha suuremat hulka kõrgema haridustasemega inimesi.

Õpetaja vastutus, töökoormus, tulemuse ootus ja selle eest makstav tasu ei ole Eestis praegu tasakaalus. Õpetajaameti väärtustamine, järelkasvu tagamine ja konkurentsivõimelise töötasu pakkumine on võtmetähtsusega selleks, et meil oleks ka tulevikus klassi ees kvalifitseeritud õpetajaid.

Haridussüsteem peab toimima terviklikult ning peab olema tagatud selgus põhihariduse ja sellele järgneva hariduse andmise kohustuste, õiguste, ressursside ja vastutuse suhtes.

Digiajastu üheks väljakutseks on kriitilise mõtlemise ja allikakriitilisuse vajalikkus. Tehisaru tulek on muutnud maailma – peame õpetama noortele, kuidas seda eetiliselt ja oskuslikult kasutada, et parandada kriitilise ja loominguilise mõtlemise oskust.

Eesti majanduse saab uuele tõusule viia vaid teadmispõhine pööre, mis eeldab teadus- ja arendustegevuse süsteemset toetamist, innovatsiooni aktiivset rakendamist ettevõtluses ning tugevat koostööd akadeemilise, riigi- ja erasektori vahel.

Kõikide käimasolevate ja plaanitavate tegevuste eesmärk on, et meie haridussüsteem käiks ajaga kaasas, kohaneks kiiresti muutuva maailma väljakutsetega – säilitada tuleb olemasolevad tugevused ning võtta paindlikult vastu vajalikud muutused. Ainult nii saame kindlad olla, et Eesti lapsed saavad maailma parimat haridust ka tulevikus.

Viimati uuendatud 24.05.2025

5.1. Alusharidus

9. KOALITSIOONI EESMÄRGIKS ON LAPSE ARENGUT TOETAV ALUSHARIDUS, MIS ON KÄTTESAADAV KÕIKIDELE EESTI PEREDELE. SOOVIME, ET 3–7-AASTASTE LASTE ALUSHARIDUSES OSALEMISE MÄÄR KASVAKS 95%-NI AASTAKS 2027. ALUSHARIDUS TOETAB LAPSE ARENGUT, TERVIST JA HEAOLU,

LOOB EELDUSI ÕPPIMISEKS JA ON KÕIGILE VÕRDELT KÄTTESAADAV. ALUSHARIDUS LOOB ALUSE ÜHTSUSKOOLI TOIMIMISEKS. EESTIKEELNE ALUSHARIDUS ON OLULINE VÕRDSEMALE VÕIMALUSTE LOOMISEL KÕIKIDELE LASTELE VÕIMETEKOHASEKS ARENGUKS JA EDASISE HARIDUSE OMANDAMISEKS EESTIS.

61. Looma lastehoidudele ja lasteaedadele juhendmaterjali õppekava koostamise ja laste üldpädevuste arengu toetamiseks koostöös alushariduse ekspertide ja ülikoolidega. Tähtaeg IV kvartal 2025.

62. Tagame vajalikus mahus tasuta õppekohad kutsealal lapsehoidjate koolitamiseks. Tähtaeg 2025/2026. õppeaasta.

63. Jätkame lasteaiaõpetajate palgatoetuse maksmist omavalitsustele. Tähtaeg III kvartal 2025.

64. Toetame eesti keelele üleminekul kõiki lastehoidusid ja lasteaedasid ning õpetajaid täiendõppe võimaluste loomise, nõustamisega ja metoodiliste materjalidega. Pidev tegevus.

65. Jätkame lasteaiaõpetajate ja tugispetsialistide palgatoetuse maksmist Ida-Virumaa omavalitsustele eestikeelsele õppele üleminekuks aastani 2030. Tähtaeg III kvartal 2025.

66. Tugispetsialistide vajaduse leevendamiseks alustame läbirääkimisi kutse andjatega tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuete täpsustamiseks. Laiendame haridussüsteemi tugispetsialistide profiili ja koostame kaasava hariduse teenuse põhimõtted. Tähtaeg IV kvartal 2027.

Viimati uuendatud 24.05.2025

5.2. Üld- ja kutseharidus

10. IGA PÕHIHARIDUSES ÕPPIV LAPS PEAB SAAMA VÕIMALUSE OMANDADA BAASTEADMISED JA OSKUSED HARIDUSTEE JÄTKAMISEKS NING SAAMA TEMA VÕIMETELE SOBILIKKU PÕHIKOOLI JÄRGSET HARIDUST GÜMNAASIUMIS JA KUTSEÕPPES. SELLEKS SEAME FOKUSESSE ÕPETAJATE JÄRELKASVU JA ÕPETAJATE TOETAMISE NENDE TÖÖS NING KVALITEETSE HARIDUSE KÄTTESAADAVUSE VÕRDELT IGAL POOL EESTIS. HARIDUSE KORRALDUS VAJAB EESTIS SELGEMAT KORRASTATUST: ÕIGUSED, KOHUSTUSED, RESSURSID JA VASTUTUS PEAVAD ASUMA ÜHES KOHAS KOOS, SEST VAID SELLISEL JUHUL SAAB TOIMIDA EESMÄRGISTATUD SIHIPÄRANE JUHTIMINE.

67. Õpetajate töötasud peavad kujunema konkurentsivõimeliseks, mis toob ametisse uusi õpetajaid ja tagab hea Eesti hariduse jätkumise. Suurendame haridustoetuses õpetajate palgafondi osa, võimaldades koolipidajatel kujundada õpetajaid motiveeriv palgamudel. Suurendame aastaks 2028 diferentseerimiskomponendi 24%-ni. Õpetajate palgakasv lepitakse kokku eelarveläbirääkimistel. Tähtaeg III kvartal 2025.

68. Rakendame haridusleppes kokku lepitud ühtse üleriigilise õpetaja karjääriastmete mudeli ja palgamudeli. Selleks teeme palgaastmete muudatused põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses. Tähtaeg I kvartal 2026.

69. Viime karjäärimudeli kooskõlla õpetaja kutsetasemetega, võrdsustades karjääriastmed ja kutsetasemed. Selleks muudame kutseseadust. Väärtustame õpetaja kutset ja seame fookusesse õpetajate kutsealase professionaalsuse ja õpetaja eetika arendamise. Laiendame karjääripöörjate võimalusi omandada õpetaja kutse ja asuda tööle õpetajana. Tähtaeg I kvartal 2027.

70. Algatame koostöös koolijuhtide ja õpetajatega põhjaliku õpetajate ja koolijuhtide koormuse, tööülesannete ja administratiivsete kohustuste revisjoni. Revisjoni ettepanekud ja tegevuskava valmib 2025. aasta lõpuks, muudatused tehakse õigusaktides 2026. aastal. Tähtaeg IV kvartal 2026.

71. Kvaliteetse õppevara kättesaadavus parandab oluliselt õpetamise praktikaid ning vähendab ka õpetajate töökoormust. Toetame õpetajaid õppevara arendamisel ja motiveerime selle üldkasutusse andmisel. Loomme õppevara jagamise tervikliku süsteemi. Sellega leevendame õpetajate koormust diferentseeriva õppevara (sh LAK-õppe õppevara) arendamisel, parandame õppevara kvaliteeti ja kättesaadavust. Tähtaeg IV kvartal 2026.

72. Peame oluliseks koolijuhtimise kvaliteedi parandamist ja koolijuhtide toetamist nende professionaalses arengus. Koostöös koolipidajatega viime ellu koolijuhtide atesteerimise süsteemi, mis põhineb teadlaste välja töötatud koolijuhtide kompetentsimudelil ning koolijuhtide kollegiaalsel hindamisel. Koolijuhtide atesteerimise süsteem käivitub etapiviisi 2026. aastast nii, et koolijuht läbib atesteerimise iga viie aasta tagant. Tähtaeg I kvartal 2026.

73. Toetame koolipidajaid kodulähedaste väikeste maakoolide pidamisel ning koolivõrgu korrastamisel lähtuvalt kohaliku kogukonna otsustest. Selleks jätkame 6-klassiliste kodulähedaste algkoolide toetusmeetmega. Tähtaeg III kvartal 2025.

74. Koolivõrgu ja hariduskorralduse juhtimisselgus tagab efektiivsuse ja kvaliteetse, lapse vajadustest lähtuva hariduse kättesaadavuse. Loomme selguse üldhariduse ja kutsehariduse andmise kohustuste, õiguste, ressursside ja vastutuse suhtes. Sätestame Eesti Vabariigi haridusseaduses ja teistes seadustes, et alushariduse ja põhihariduse andmise eest on vastutus kohalikul omavalitsusel ja põhikooli järgse hariduse andmise eest riigil. Tähtaeg I kvartal 2027.

75. Koolivõrgu korraldus vajab pikaajalist vaadet, kus on analüüsitud ja ühiskonnas kokku lepitud koolivõrgu korralduse põhimõtted. Hariduskorralduse muudatuste elluviimiseks koostame koolivõrgu arendamise pikaajalise tegevuskava 2025–2035. Tähtaeg IV kvartal 2025.

76. Kohaliku omavalitsuse otsustusõiguse suurendamiseks hariduse valdkonnas tagame autonoomia rahaliste ressursside puhul ning vähendame hariduse rahastamise killustatust ja seonduvat bürokraatiat. Selleks viime sihtotstarbelised haridustoetused (v.a õpetajate palgatoetus) alates 2027. aastast kohalike omavalitsuste tuludesse. Tähtaeg I kvartal 2027.

77. Tugispetsialistide vajaduse leevendamiseks alustame läbirääkimisi kutse andjatega tugispetsialistide kvalifikatsiooninõuete täpsustamiseks. Laiendame haridussüsteemi tugispetsialistide

profiili ja koostame kaasava hariduse teenuse põhimõtted. Tähtaeg IV kvartal 2027.

78. Toetame laste liikuvuse ja spordiga tegelemise võimaluste laiendamist põhikoolides ja gümnaasiumites ning peame oluliseks noorte sportlaste topeltkarjääri arendamise võimalusi. Seame sihiks arendada välja spordiõppe valikmoodulid vähemalt ühes riigikoolis igas Eesti piirkonnas: Põhja-Eestis, Lõuna-Eestis, Ida-Eestis ja Lääne-Eestis. Tähtaeg III kvartal 2026.

79. Jätkame eestikeelsele õppele üleminekut põhikoolis ning 2025. aastal laiendame seda ka kutseõppele. Jätkame palgatoetuse eraldamist Ida-Virumaa koolipidajatele eesti keeles õpetavate õpetajate ja tugispetsialistide palkadeks aastani 2030. Tähtaeg III kvartal 2025.

80. Eestikeelsele õppele ülemineku reformi edukas elluviimine sõltub õppeprotsessi kvaliteetsest andmepõhisest seirest. Selleks arendame lisaks olemasolevale tasemetööde süsteemile koostöös ülikoolidega välja õpilaste õpimotivatsiooni ja õpistrateegiate seiramise uuringu ja töövahendid koolidele ning vajalikud sekkumismehhanismid. Õpilaste eestikeelse õppimise seiresüsteemi rakendame 2026/2027. õppeaastast. Tähtaeg III kvartal 2026.

81. Suurendame haridustöötajate, õpilaste ja lapsevanemate teadlikkust aine- ja keeleõppe lõimimisest ning räägime läbi ülikoolidega, et muuta lõimitud aine- ja keeleõpe õpetajakoolituse kohustuslikuks osaks. Kokkulepe ülikoolidega sõlmitakse halduslepingutes. Tähtaeg IV kvartal 2025.

82. Hea eestikeelne haridus peab olema kättesaadav kõikidele Eesti lastele. Seame erakoolide riikliku rahastuse saamise tingimuseks eestikeelse õppe läbiviimise. Erandiks on rahvusvahelist õpet pakkuvad ning kahepoolsete riiklike kokkulepete alusel toimivad muukeelsed erakoolid. Selleks teeme muudatused erakooliseaduses. Tähtaeg IV kvartal 2026.

83. Seame eesmärgiks võrdväärselt hea keskhariduse omandamise võimaluse noortele ka kutsehariduses ning laiendame õppimisvõimalusi rakendusgümnaasiumi õppe suunal. Kujundame kutseõppeasutustest järk-järgult alates 2026. aastast põhihariduse järgset haridust andvad hariduskeskused, kus on võimalik omandada ka rakenduslikku gümnaasiumiharidust. Tähtaeg III kvartal 2026.

84. Käivitame 2026/2027. õppeaastast 4-aastased rakendusgümnaasiumi õppekavad kõikides hariduskeskustes, tagame reformiks vajalikud rahalised vahendid ja rakendame kutseõppeasutuste uue rahastamismudeli 2026. aasta algusest. Tähtaeg III kvartal 2026.

85. Valitsus peab oluliseks, et kõikidel noortel, ka haridusliku erivajadusega lastel on võimalik omandada järgmine haridustase pärast põhikooli. Töötame haridusliku erivajadusega õppijatele välja uued kutseõppe õppekavad 2. ja 3. kvalifikatsioonitasemel, mis rakenduvad 2026/2027. õppeaastast. Astume samme selleks, et suurendada võimalusi õppida ettevalmistava õppe aastal nendele noortele, kellel on vajalik lisatuge oskuste ja teadmiste omandamiseks pärast põhikooli. Tähtaeg III kvartal 2026.

86. Arendame põhikooli lõpetajatele välja elektroonilised teadmiste, oskuste ja üldpädevuste hindamise eksamid, mis on aluseks järgmisele õpitaselele sisseastumisel. Arendame välja uue eksamite infosüsteemi, tagades sellega eksamite töökindluse, täiendame e-testide andmekogu ning rakendame elektroonilised eesti keele ja inglise keele eksamid 2026/2027. õppeaastal. Tähtaeg II kvartal 2026.

87. Valitsus peab oluliseks, et kõikidel noortel oleks Eestis võimalik omandada pärast põhiharidust kutse- või keskkharidus. Kaotame järeleksamite tegemise kohustuse koolidele 2026. aasta kevadest, mil kõik õpilased jätkavad õpinguid järgmisel haridusastmel. Õpilased, kes ei ole põhikooli õpiväljundite hindamisel lävendit saavutanud, saavad täiendavat tuge oskuste ja teadmiste omandamiseks ettevalmistavas õppes ja/või järgmisel haridusastmel. Tähtaeg I kvartal 2026.

88. Peame oluliseks, et noored omandaksid õpetaja juhendamisel teadmised ja oskused tehisaru kasutamiseks ning õppimisoskused tehisaru ajastul. Selleks rakendame alates 2025/2026. õppeaastast gümnaasiumites ja alates 2026/2027. õppeaastast kutseõppeasutustes pedagoogilistest eesmärkidest juhinduvat TI-Hüppe õppeprogrammi. Käivitame õpetajate koolitamise ja koostöös ülikoolidega vaatame üle õpetajakoolituses vajalikud muudatused. Mitmekesistame õppevara tehisintellekti abil ja loome digiõppevara. Tähtaeg III kvartal 2026.

89. Koalitsiooni strateegiline siht on kasvatada laste ja noorte teadmisi ja oskusi matemaatika, teaduse, tehnoloogia, inseneeria, kunstide ja looduse õppe valdkondades (MATIK) ning kujundada välja toetusmeetmed, mis tagaksid nende valdkondade õpetajate järelkasvu. Töötame välja MATIK-strateegia kõikidele haridustasemetele põhiharidusest kõrghariduseni. Peame oluliseks tõsta põhihariduse ja keskkhariduse lõpetajatel matemaatika oskuste taset ning suurendada MATIK-erialade õppe pakkumist kutsehariduses ja kõrghariduses. Tähtaeg II kvartal 2026.

90. Arendame välja gümnaasiumite valikainete moodulid inseneeria ja IT, spordi ja riigikaitse suunal, et suurendada gümnasistide valikut erialasel spetsialiseerumisel. Peame oluliseks suurendada gümnaasiumiastmes tehnoloogiaalase õppe pakkumist, noorte sportlase karjääri valikuvõimalusi ning riigikaitse teadmisi ja oskusi. Tähtaeg I kvartal 2026.

91. Eesti hariduse tase on rahvusvahelises võrdluses väga kõrge ning üle maailma on suur nõudlus Eesti teadmiste järele hariduse valdkonnas. Edendame rahvusvahelisel turul Eesti hariduse eksporti, teadmiste siiret ja hariduse innovatsiooni. Pidev tegevus.

92. Loomes koostöös ülikoolide ja erasektoriga põhikooli tehnoloogiaõpetuse uue ainekavad ning tagame õppevahendid küberturvalisuse, andmekaitse ja tehisaruga seonduva õpetamiseks. Tähtaeg III kvartal 2026.

Viimati uuendatud 24.05.2025

5.3. Kõrgharidus ja teadus

11. PEAME OLULISEKS EESTI KÕRGHARIDUSE KÕRGE TASEME SAAVUTAMIST RAHVUSVAHELISES KONKURENTSIS NING HARIDUSE KÄTTESAADAVUSE SUURENDAMIST EESTI NOORTELE. NII ÜLIKOOLIDEL KUI KA RAKENDUSKÕRGKOOIDEL ON KUMMALGI OMA SELGE ROLL JA VÄÄRTUS KÕRGHARIDUSSÜSTEEMIS. PEAME OLULISEKS JÄRGIDA TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUSE RAHASTUSE KOKKULEPET, HOIDES AVALIKU SEKTORI RAHASTUSE MÄÄRA 1% JUURES SKP-ST, NING TOETADA ERASEKTORIT TEADUS- JA ARENDUSTEGEVUSE INVESTEERINGUTE KASVATAMISEL KUNI 2%-NI SKP-ST. EESTI MAJANDUSE KONKURENTSIVÕIME JÄTKUVA KASVU JAOKS ON VAJALIK KESKENDUDA EELKÕIGE KÕRGHARIDUSE KÄTTESAADAVUSELE NING TEADUSTEGEVUSE LAIENDAMISELE.

93. Peame oluliseks, et esimese eestikeelse kõrghariduse omandamine on õppemaksuta ja kõrgkoolid tagavad oma vastutusvaldkonnas eestikeelse õppe kõikides õppekavagruppides esimesel kahel astmel. Valitsus peab oluliseks Eesti kõrghariduse rahvusvaheliselt head kvaliteeti ja kõigi Eesti elanike võrdset ligipääsu kõrgharidusele. Lähtume põhimõttest, et korduvõppimisega samal õppeastmel kaasneb õppurile kohustus õpingute eest tasuda. Tähtaeg IV kvartal 2025.

94. Peame oluliseks rakendusliku suunaga kõrghariduse mahu kasvatamist eesmärgiga vastata selgemini tööturu ootustele ning toetada täiskasvanud elanike hulgas kõrghariduse omandamist. Eelkõige peame oluliseks suurendada õpet inseneeria- ja IT, küberturvalisuse ja tehisaru ning tervise- ja sotsiaalvaldkonnas. Suurendame kõrghariduse esimeses astmes õppekohtade arvu ja viime rakenduskõrghariduseõppe osakaalu 40%-ni. Suurendame eestikeelses magistriõppes osakoormusega õppekavade arvu, mis tagab õppuritele suurema paindlikkuse ja toob kõrgharidusse vajalikulisarahastuse. Tähtaeg IV kvartal 2025.

95. Eesti suurt lisandväärtust tootev majandus, avalik sektor ning kultuuri ja teaduse areng vajavad suuremat hulka kõrgema haridustasemega inimesi. Selleks, et suurendada doktorikraadiga inimeste siirdumist ettevõtlusesse ja teadusest väljaspool olevatesse sektoritesse, seame eesmärgiks suurendada samm-sammult doktoriõppes nooremteadurite kohtade arvu 500-ni aastaks 2035. Erilist tähelepanu pöörame doktoriõppe kohtade arvu suurendamisele tehisintellekti vallas erinevates distsipliinides. Tähtaeg IV kvartal 2025.

96. Valitsus peab oluliseks suunata lisaraha doktoriõppe mahtude kasvatamiseks. Muudame riigieelarvest antava teadus- ja arendustegevuse rahastuse jaotamise põhimõtteid, suunates alates 2026. aastast 1% lisavahendeid teadussüsteemi ja majandusarengu toetuseks. Lisaraha jagatakse teadussüsteemi ja majandusarengu vajaduste vahel põhimõttel 60/40. Tähtaeg III kvartal 2025.

97. Muudame õppelaenu süsteemi õppijale paindlikumaks, kättesaadavamaks ja atraktiivsemaks. Viime ellu õppelaenu muudatused; suurendame õppelaenu summat 6000 euronni õppeaastas, langetame intressimäärasid, pikendame tagasimakse perioodi ja loobume kohustusest esitada kinnitus käendaja olemasolu kohta. Tähtaeg III kvartal 2025.

98. Jätkame erialastipendiumite maksmist õpetajakoolituse erialadel ja seome selle õpetajana töötamise tingimusega. Tähtaeg I kvartal 2027.

99. Sportlaste kõrghariduse omandamise motiveerimiseks anname võimaluse teha topeltkarjääri õpingute kõrval ning loobume nominaalajaga lõpetamise nõudest. Selleks räägime ülikoolidega

halduslepingutes läbi kõrghariduses sportlastele topeltkarjääri võimaldamise. Tähtaeg IV kvartal 2025.

100. Peame oluliseks Eesti kõrghariduse ja teaduse rahvusvahelistumist, kuid seda tuleb teha vastutustundlikult, arvestades Eesti riigi julgeolekuhuve ning keele ja kultuuri säilitamist. Kõrghariduse rahvusvahelistumiseks ja talendipoliitika elluviimiseks ei seata välisüliõpilaste piiranguid suurema tööjõuvajadusega valdkondades. Peame oluliseks õpetada välisüliõpilastele eesti keelt ja toetada neid tööandjatega kontakti loomisel, et lihtsustada Eesti tööturule jäämist ja ühiskonda lõimumist. Tähtaeg IV kvartal 2025.

101. Ülikoolide sihtkapitali fondide rolli suurendamine on oluline võimalus kõrghariduse ja teaduse rahastamise kasvatamisel ja eraraha kaasamisel teadusesse. Loomes ülikoolide sihtkapitali fondide avamist soodustava seadusandliku raamistiku ning teeme korruptsioonivastase seaduse, investeerimisfondide seaduse ja intellektuaalomandit käsitlevate seaduste revisjoni, et tühistada praegu kehtivad võimalikud takistused edukalt toimivate sihtkapitalifondide loomiseks, patentide registreerimiseks teadlaste poolt ning teadustulemuste jõudmiseks eraettevõtlusesse. Tähtaeg I kvartal 2026.

102. Seame eesmärgiks teaduse rahastuse stabiilsuse suurendamise, et vähendada ebakindlust teadlaste karjäärivalikutes tulenevalt projektipõhise rahastuse suurest osakaalust teaduse rahastamisel võrrelduna meie põhjanaabritega. Selleks teeme kõrghariduse rahastusmudeli revisjoni ja vastavalt kokkuleppele rahastusmudeli muudatused. Kujundame kõrghariduse ja teaduse rahastuseks kõrgkoolidele tervikpaketi rahastuse mudeli (nn block grant) ning vähendame teadusrahastuse vahendite killustatust. Vajaduse korral töötame selleks 2026. aastaks välja vastava õigusaktide paketi. Tähtaeg IV kvartal 2025.

103. Vähendame avaliku sektori ja teadlaste administreerimiskoormust ning tugevdame alusuuringuid ja teadmussiiret ettevõtlusesse, suunates Vabariigi Valitsuse reservi kogunenud valdkondliku teadus- ja arendustegevuse vahendid Eesti Teadusagentuuri uude riiklike prioriteetidega strateegilisse programmi. Tähtaeg I kvartal 2027.

104. Toetame teadusnõunike tegevust ministeeriumides ja viime alates 2026. aastast vastavad palgavahendid ministeeriumide eelarvetesse. Tähtaeg I kvartal 2026.

Viimati uuendatud 24.05.2025

5.4. Keelepoliitika

12. PEAME OLULISEKS EESTI KEELE POSITSIOONI TUGEVDAMIST EESTI AVALIKUS RUUMIS, TÄISKASVANUTE EESTI KEELE ÕPPE VÕIMALUSTE LAIENDAMIST JA KVALITEEDI PARANDAMIST. SEAME SIHIKS, ET IGAL AASTAL SUURENEKS EESTI KEELE OSKAJATE ARV EESTI ÜHISKONNAS. OLULINE ON, ET GLOBAALSELT KASUTUSEL OLEVAD SUURED KEELEMUDELID KASUTAKSID KVALITEETSET EESTI KEELT JA NENDE TREENIMISEKS KASUTATAKS VÕIMALIKULT PALJU KVALITEETSEID EESTIKEELSEID KEELEANDMESTIKKE, AUSTADES AUTORITE ÕIGUST OMA LOOMINGULE.

105. Peame oluliseks eesti keele positsiooni tugevdamist Eesti avalikus ruumis ja eesti keele arenemist peamise inimestevahelise suhtluse ja asjaajamise keelena Eestis. Võtame vastu uuendatud keeleseaduse eesti keele positsiooni tugevdamiseks. Tähtaeg I kvartal 2026.

106. Eesti keele piirkondlike erivormide elujõulisus on oluline osa eesti kultuurist ja keelemaastikust. Eesti keele ajalooliste keelevormide arengu toetamine ja elanike keelekasutusse naasmine suurendab eesti keele elujõudu. Soodustame eesti keele piirkondlike erikujude (sh lõunaeesti keele) õppimist ning töötame selleks välja vastavad muudatused põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses. Tähtaeg III kvartal 2026.

107. Valitsus peab oluliseks, et kõik Eesti elanikud valdaksid eesti keelt vajalikul tasemel nii tööturul hakkamasaamiseks kui ka isikliku heaolu arenguks Eestis. Astume samme täiskasvanute eesti keele õppe võimaluste laiendamiseks ja kvaliteedi parandamiseks ning alustame läbirääkimisi praeguse killustatud täiskasvanute õppe süsteemi reformimiseks ning vastutuse ja ressursside koondamiseks Haridus- ja Teadusministeeriumisse. Tähtaeg IV kvartal 2026.

Viimati uuendatud 24.05.2025

5.5. Noortepoliitika

MEILE ON OLULINE, ET IGA LAPS JA NOOR TUNNEKS ENNAST TURVALISELT, OLEKS HOITUD JA ÕNNELIK PEREKONNAS, KOOLIS JA LAIEMALT ÜHISKONNAS NING SAAKS MÕJUTADA ENDA HEAOLU. SELLEKS, ET TAGADA TURVALINE NING ÜLE EESTI SARNANE ARENGUKESKKOND FORMAALHARIDUSE KÕRVAL KA NOORSOOTÖÖS, HUVIHARIDUSES JA HUVITEGEVUSES, ON OLULINE, ET VALDKONNAS TÖÖTAKSID MOTIVEERITUD JA PÄDEVAD SPETSIALISTID NING KVALITEETI EDENDATAKS VALDKONNAS TUNNUSTATUD NÕUDEID JÄRGIDES. VÄHENDAME BÜROKRAATIAT, ASENDADES NOORSOOTÖÖ SEADUSE JA HUVIKOOLI SEADUSE UUE ÜHENDSEADUSEGA. NOORTEVALDKONNAS TEGUTSEVATE INIMESTE PANUS NOORTE ARENGU TOETAMISEL MUUTUB VEELGI OLULISEMAKS ÕPPIMISKOHUSTUSE REFORMI KÄIGUS, MILLE EESMÄRGIKS ON MITTEFORMAALÕPPE PAREM LÕIMIMINE FORMAALÕPPEGA. KIIRESTI MUUTUVAS MAAILMAS ON SOTSIAALMEEDIA MÕJU SUUR JA NOORTEL ON INFOVÄLJADES ÜHA KEERULISEM ORIENTEERUDA. PEAME OLULISEKS TAKISTADA

NOORTE SEAS RADIKALISEERUMIST JA VALEINFO LEVITAMIST.

108. Kvaliteedi parandamiseks ja töötajate väärtustamiseks lisame uude noortevaldkonna ühendseadusesse noorsootöötaja ja huvihariduse õpetajana töötamiseks minimaalse kvalifikatsiooninõudena 5. taseme erialase kutse olemasolu ning toetame erialaste kutsete omandamist. Tähtaeg I kvartal 2027.

109. Suurendame noorte osalust tugeva noortevolikogude võrgustiku kaudu ja loome uues noortevaldkonna ühendseaduses mitmekesisemad võimalused riigi ja kohaliku tasandi otsustes kaasaráákimiseks. Algatame dialoogi omavalitsustega noorsootöö võimestamiseks, pöörates eritähelepanu noorsootöötajate kvalifikatsioonide tõstmisele ja nende töö tähenduslikkusele noorte kasvamisel ja väärtushinnangute kujundamisel. Tähtaeg I kvartal 2027.

110. Algatame laste- ja noorteharta koostamise, et jõuda ühiskondliku kokkuleppeni noorte heaolu ja autonoomia küsimustes. Haridus-, sotsiaal- ja tervishoiuvaldkonna koostöös kujundame välja selgemate piiridega põhimõtted laste heaolu tagamiseks ja õiguste kaitseks kiusamise ja vägivalda vastu. Tähtaeg I kvartal 2027.

111. Valitsuse prioriteediks on kodanikuhariduse tugevdamine koolides ja noorsootöötegevustes. On oluline pöörata eritähelepanu Eesti noorte radikaliseerumisega seotud riskidele. Noorte omaalgatuste projektide kaudu tugevdame noortes arusaamist demokraatlikest väärtustest ning ühiskondlikku vastupanuvõimet valeinfole ja autoritaarsetele tendentsidele. Viime sellekohased tegevused ellu Erasmus+ ja Euroopa Solidaarsuskorpuse projektides osalemise teel. Pidev tegevus.

Viimati uuendatud 24.05.2025